

Враня-Скопие — на запад до Призренъ. Отъ Призренъ твърде лъкатушно отива до Дебъръ — по р. Черни Дринъ — Охридското езеро — Горица—Костуръ — Воденъ — устието на Бистрица — Солунъ. Отъ Солунъ презъ Тахинското езеро — Сересъ и по-нататкъ въ едно слабо отдалечение отъ морския бръгъ стига до Черно море, като включва по-големата частъ отъ Ю. И. Тракия. На северъ границата е Дунавъ. — Българи се намиратъ и вънъ отъ тия граници: въ Бесарабия—Исмаилски, Акермански и Бендерски окръжи, Южна Русия—Таврическа и Херсонски Губернии. Въ Ю. Влахия въ десетки села и въ градоветъ като Плоещъ, Галацъ, Браила, Гюргево, Крайова и др. има твърде много българи. Въ Банатъ и Седмоградско има следи отъ нѣкогашнитѣ голѣми български емиграции. Значителенъ брой нова емиграция имаме въ Америка. Всичко българи се наброяватъ 6,239,660 души.

Днешенъ етниченъ ликъ на българско

Чужди народности въ Българско сж главно турци предимно въ С. И. Българско, въ градоветъ на Ю. България, въ Родопитѣ и Македония, а румъни въ З. Македония и румъни—покрай Дунава.

Днешниятъ етниченъ ликъ (по отношение на българското население) на Българско е установенъ малко-много въ следнитѣ групи: 1. Западна България—Кюстендилски окръгъ и по-големата частъ отъ Софийски и Врачански та чакъ до Кратовско въ Македония, има до известна степенъ население съ близка материална и духовна култура—може да се подведе подъ името „шопи“. Най-важенъ белегъ на това население сж неговиятъ езикъ, неговата бѣлодрешковска носия, която, разбира се, на много мѣста днесъ е изчезнала, но се наблюдаватъ остатъци въ начинитѣ на кройкитѣ. Друга група сжщо съ свои езикови и материално-културни отличия е така наричаната „рупаланска“ или „рупска“, заемаща главно Родопската областъ и долината на Марица—далеко на северъ. Въ голѣма степенъ на Рупаланитѣ прилича населението на С. И. България, Добруджа и Бесарабия — което води началото си главно изъ Тракия. Своя културна група об-

разуватъ „балканджии“ или „балканцитѣ“ на Търновския окръгъ и голѣма частъ отъ Плѣвенския и Шуменския, па и на Старозагорския и Пловдивския. Между населението на Македония — „Македонци“ —се очъртава по-отдѣлно Дебърско, Солунско-Битолско и Петричко. Различията между всички тѣзи обаче сж толкова много и тѣй неизразителни, щото всѣка тѣхна подѣлба при липсата на подробно и системно проучване е изложена на неточности. Тия незначителни често пѣти различия създаватъ въ мѣстнитѣ отношения различни означения, вследствие на което имаме твърде много прѣкори на населението. Така, покрай „Шопи“, „Рупци“ и „Балканджии“ имаме „Загорци“ — жителитѣ на северъ отъ Балкана за тия отъ югъ, както и тия—за тѣзи, що сж на северъ. Въ С. България имаме „Полянци“, „Шиковци“, въ Балкана—„Еркечане“, „Гучане“, „Котленци“, „Тичане“, „Габровци“ има други, които носятъ имената на главнитѣ селища, но сѣ се отличаватъ било по особености въ носията или по други културни чърти. Въ Ю. България „Тронки“—Малкотърновско и Бургазко; въ Македония — „Малорѣканци“ или „Мияци“ въ Дебърско, „Бърсяци“ въ Кичево — Прилѣпъ — Велесъ — Битоля, „Пуливаковци“—Солунско, „Торлаци“—Мориховско, „Мървази“—между Струма и Родопитѣ. Тия названия винаги се основаватъ на културни особености: било езикови, битови или на носии и други подобни, често пѣти по-дълбоки и встранны, а често иматъ характеръ и на обикновени подигравки.

Една частъ отъ българското население презъ 17 в. била ислямизирана насила и носи името „помаци“. Помацитѣ говорятъ хубавъ български езикъ, турски незнаятъ, изповѣдватъ ислама, а обичаитѣ и изобщо културата имъ сж въ всѣко отношение твърде близки до българскитѣ. Помаци има най-вече въ Родопитѣ, въ Стара-планина — Тетевенско и Македония—Кочанско.

Трѣбва да отбележимъ още интересното населеение въ Варненско и Ю. Добруджа известно подъ името „гагаузи“ най-правдоподобно потомци на нѣкогашнитѣ кумани. Тѣ сж „български гагаузи“ говорещи български, и „турски гагаузи“, говорещи турски, а по вѣроизповѣдание сж християни.